

افغانستان و آمریکا از مناسبات سیاسی تا لشکر کشی نظامی

« رویداد ها و حوادث سیاسی و نظامی افغانستان »

(استاد صباح) (3)

خواست مشترک افغانها ایجاد یک حکومت مستقل ملی و برقراری صلح و امنیت در کلیه شئون جامعه افغانستان از سالهای
دراز تا حاکمیت بنیادگر ایان جهادی و استقرار طالبان افراطی و تروریسم جهانی بود، اما متأسفانه پایان حاکمیت خونین طالبان،
به تدریج به حضور نظامی خارجی منتهی گردید. اینک افغانستان با حضور انبوه عساکر خارجی که به بهانه محور تروریسم
و تأمین صلح و امنیت مسکن گزین گردیده اند و متأسفانه عملاً درین راستا تلاشهای مثمر و صادقانه ی را انجام نمیدهند و چنین
استنباط میشود که گویا علاقه چندانی به صلح ندارند و میخواهند کماکان جنگ و درگیری ادامه یابد. در حال حاضر سر نوشت
افغانستان در عرصه های جنگ و صلح و اقتصاد و سیاست ، توسط ادارات نظامی ، سیاسی و اقتصادی خارجی تعیین می
شود. سفارت کشورهای خارجی در کابل، قوماندانی نظامی قوای ائتلاف ، اداره سازمانهای که به بهانه کمک و همیاری (
انجوها) حضور دارند ، تصمیم گیری ها و سیاست ها و عزل و نصب هائیز به مشوره های مشاورین خارجی صورت می
گیرد. در بخش سیاست خارجی دولت و اینکه روابط و مناسبات افغانستان با این یا آن کشور خارجی باید در چه سطحی
قرار داشته باشد، و بالاخص در مسائل جنگ و نظامیگری عمدتاً در پشت پرده اتخاذ می شود.

از ابرها چشمان گریان را گرفتند
از دشت ها رویای باران را گرفتند
تاریخ را از نام شاهان پاک کردند
و آن گاه تاج و تخت ایشان را گرفتند
یک مشت زاهد ماند در اندیشه نان
از واژه اسلام ، احسان را گرفتند
اینان خدایی ساختند از جبر و از قهر
یک شب زبسم لله رحمان را گرفتند
با این که او همواره بی حد مهربان بود
از چهره اش لب های خندان را گرفتند

قانون مد بودن به دریا حکمران شد
آن ها به نفع خویش طوفان را گرفتند
شک و دروغ و فتنه را تجویز کردند
از سینه ها آرام و ایمان را گرفتند
چشمان ناپاکی که شهوت زاده بودند
حق عبور پای عربان را گرفتند
خاکستر پنهان زیر شعله بودند
آتش شدندو جای شیطان را گرفتند .

روابط افغانستان و آمریکا از اواسط قرن نوزدهم میلادی آغاز شد. این روابط زیاد شفاف نیست. اما نخستین روابط سیاسی افغانستان و آمریکا در سال ۱۹۳۴ برقرار شد و تا اغتشاش حبیب‌الله کلکانی استوار ماند. اما پس از آن، این دو کشور تا پایان جنگ جهانی دوم، مناسبات رسمی با یکدیگر نداشتند. از ۴ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی، دور تازه‌ای روابط میان دو کشور از سر گرفته شد که تا اوایل ثور ۱۳۵۷ خورشیدی در افغانستان، با فراز و نشیب‌های ادامه یافت. نخستین تماس میان این دو کشور زمانی آغاز شد که «جوسیا هارلان»، یک فرد ماجراجویی از ایالت پنسلوانیا به افغانستان سفر کرد. او در آنجا به دیدار «شاه شجاع» و «امیر دوست محمد» خان نایل آمد. اما روابط سیاسی افغانستان و ایالات متحده آمریکا، در عصر اعلیحضرت «امان‌الله» شاه اصلاح طلب افغانستان پدید آمد. پس از آن که افغانستان دوباره استقلالش را از «بریتانیا» در سال ۱۹۱۹ میلادی به دست آورد، شاه امان‌الله، ژنرال «ولی» خان دروازی را به عنوان اولین نماینده به «واشنگتن» فرستاد. بدین ترتیب، رابطه کامل سیاسی میان این دو کشور در سال ۱۹۳۴ میلادی برقرار شد. با این همه، روابط سیاسی میان دو کشور زیاد شفاف نیست. زیرا، این روابط بد آغاز شد و در سال‌های بعد، پیچیده‌تر گردید. اگرچه افغانستان در سال ۱۹۱۹، استقلال خود را به دست آورد، اما ایالات متحده آمریکا، از شناسایی افغانستان به عنوان یک کشور مستقل تا سال ۱۹۳۵ خودداری ورزید. در واقع، عدم تمایل حکومت بریتانیا در لندن مبنی بر پذیرفتن استقلال کامل افغانستان، در طرز تلقی دولتمردان آمریکایی مؤثر بود و بر موقف رسمی دولت آمریکا اثر منفی گذاشت.

هنگامی محمد ولی خان دروازی، در فرانسه برای سفر به آمریکا آماده می‌شد، در پاریس با هیو کامبل والس (Hugh Campbell Wallace)، سفیر آمریکا دیدار کرد و به او اطلاع داد که به عنوان نماینده ویژه افغانستان، حامل پیام کتبی از جانب وزیر امور خارجه افغانستان، برای وزیر امور خارجه آمریکا است و قصد دارد به واشنگتن برود و مناسبات دوستانه با آن کشور برقرار نماید. سفیر آمریکا با لُرد هاردنگ (Lord Hardinge)، سفیر بریتانیا در پاریس تلفونی صحبت کرد تا موقف حکومت بریتانیا را در این مورد جویا شود. هاردنگ پاسخ گفت که چون هیأت افغانی از طرف رئیس جمهور فرانسه پذیرفته شده است، سفیر آمریکا نمی‌تواند به گونه‌ای که قابل توجیه باشد، از پذیرفتن این هیأت خودداری کند. اما افزود که حکومت بریتانیا از مساعی این هیأت برای عقد موافقتنامه با دیگر کشورها راضی نیست. زیرا، هر چند افغانستان به ظاهر مستقل است، ولی، این کشور هنوز در حوزه نفوذ بریتانیا می‌باشد و ما علاقمندیم از هر اقدامی که در روابط خارجی آن کشور، به عدم دلبستگی ما اشاره کند، جلوگیری نماییم.

زمانی که این پاسخ به واشنگتن اطلاع داده شد، بدون شک در پذیرایی سرد در ایالات متحده آمریکا از ولی خان دروازی بی‌تأثیر نبود. پس از جنگ جهانی دوم، محمدظاهر شاه، «عبدالحسین عزیز» را به سمت اولین سفیر به ایالات متحده آمریکا فرستاد. «عبدالحسین عزیز» ساختمان تاریخی را که درگذشته مقر دادگاه عالی بود، برای سفارت افغانستان در این کشور به‌گروگرفت. بعد عبدالله ملکیار این عمارت را خرید. در مقابل، «روزولت»، ویلیام هارنی بروک را به‌عنوان اولین سفیر ایالات متحده آمریکا، در ۴ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی به افغانستان فرستاد. د. د. هایزنه‌هاور، نخستین رییس‌جمهور ایالات متحده آمریکا بود که درنهم نوامبر ۱۹۵۹ م. به افغانستان سفر کرد و فصل جدید در روابط تاریخی این دو کشور افزود. برداشت «هایزنه‌هاور» از این سفر چنین بود که افغانان مردمی به‌شدت مصمم هستند که من‌کم‌تر به‌چنین کسانی برخورد داشته‌ام. آن‌گاهی که محمدظاهر شاه بنابر دعوت «ج. ف. کنیدی» در ماه سپتامبر ۱۹۶۳ میلادی، از ایالات متحده آمریکا دیدن کرد، اولین سفر رییس‌دولت به آمریکا به‌شمار می‌آید. در جریان دهه‌های بعدی، همکاری میان این دو کشور گسترش یافت.

در پی حمله القاعده به رهبری اسامه بن لادن به نیویارک و واشنگتن در ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ میلادی، جورج دبلیو بوش رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا به طالبان هشدار داد تا گروه تروریستی القاعده از افغانستان اخراج گردد. به‌دنبال خودداری طالبان از پذیرش خواست ایالات متحده آمریکا، در روز ۷ اکتبر سال ۲۰۰۱ میلادی، فرمان حمله به افغانستان صادر شد و جنگ افغانستان توسط نیروهای ایالات متحده آمریکا با نام رسمی عملیات بلندمدت آزادی آغاز شد. هدف اصلی این جنگ، مبارزه و از بین بردن القاعده، طالبان و حامیان آن بود.

شبکه سی‌ان‌ان اجرای برنامه‌ی منحصربه‌فردی را از بمباران کابل به رسانه‌های آمریکایی در ساعت ۵:۰۸ دقیقه روز هفتم اکتبر ۲۰۰۱ عرضه کرد. در این روز، حملات هوایی به شهرهای کابل، جلال‌آباد و فرودگاه بین‌المللی قندهار در شهر قندهار که مرکز اصلی رهبر اصلی طالبان ملا عمر بود، شروع شد.

سیا، اولین نیروهای آمریکایی بودند که پای به خاک افغانستان برای جنگ گذاشتند. آن‌ها بعداً همراه با نیروهای ویژه نظامی آمریکا که با نام مستعار «کلاه سبزها» نیز شناخته می‌شوند، گروه نیروهای ویژه ۵ام و دیگر واحدهای نظامی از فرماندهی نیروهای ویژه ایالات متحده ادغام شدند. این نیروهای بیشتر همراه با نیروهای افغان مخالف طالبان (اتحاد شمال) کار می‌کردند. بریتانیا و استرالیا نیز بعداً نیروهای ویژه‌ای را برای حمایت از نیروهای آمریکایی و افغان وارد افغانستان کردند که با حمایت بسیاری از کشورها روبرو شد. پس از حدود یک ماه جنگ طالبان سقوط کرد و با برگزاری کنفرانس بُن‌حامد کرزی به‌قدرت رسید و در انتخابات ریاست جمهوری افغانستان به مقام ریاست جمهوری برگزیده شد. آمریکا در حال حاضر حدود ۶۸ هزار نیرو در افغانستان دارد.

نخستین تماس میان افغانستان و ایالات متحده آمریکا زمانی آغاز شد که «جوسیا هارلان»، یک فرد ماجراجویی از ایالت پنسلوانیا به افغانستان سفر کرد. اودر آن‌جا به دیدار «شاه شجاع» و «امیر دوست محمد» خان شتافت.

اما روابط سیاسی این دو کشور، در عصر شاه «امان‌الله»، پادشاه اصلاح‌طلب افغانستان پدید آمد. افغانستان، پس از آن که در سال ۱۹۱۹ میلادی، استقلال خود را دوباره از امپراتوری بریتانیا به‌دست آورد، شاه امان‌الله، ژنرال «ولی خان دروازی» را به‌عنوان اولین نماینده به «واشنگتن» فرستاد. بدین ترتیب، در سال ۱۹۳۴ میلادی، رابطه کامل سیاسی میان افغانستان و آمریکا برقرار شد. پس از جنگ جهانی دوم، «محمدظاهر شاه»، «عبدالحسین عزیز» را به سمت نخستین

سفیر به ایالات متحده آمریکا فرستاد. در مقابل، «روزولت»، رئیس جمهور کشور، در ۴ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی، «ویلیام هارنی بروک» را به عنوان اولین سفیر ایالات متحده آمریکا به افغانستان فرستاد.

از آنجایی که او مقیم تهران بود، اعتبارنامه خود را به حکومت ایران تقدیم کرد.

نماینده ایالات متحده در کابل به تاریخ ۶ جون ۱۹۴۲ توسط «چارلس دبلیو تئیر» که به عنوان کاردار (شازدافیر) موقت انجام وظیفه می‌کرد، گشایش یافت. ارتقای نمایندگی به سفارت. به تاریخ ۶ مه ۱۹۴۸ به طور فوق العاده به موقت سفیر ارتقا نمود و به عنوان سفیر مختار تعیین گردید. (ارتقا از نمایندگی به سفارت)

به تاریخ ۳۰ جون ۱۹۸۹ سفارت ایالات متحده در کابل مسدود گردید.

دفتر ارتباطی ایالات متحده آمریکا به تاریخ ۱۷ دسمبر ۲۰۰۱ دوباره در کابل گشایش یافت. به تاریخ ۲۲ دسمبر ۲۰۰۱ ایالات متحده آمریکا اداره موقت افغانستان را به رسمیت شناخت. به تاریخ ۲ جنوری ۲۰۰۲ ریئن کروکر برای یک مدت زمان موقت به عنوان شازدافیر ایالات متحده آمریکا در کابل تعیین گردید.

جمیز اف. دوبین، در سال ۲۰۰۱ میلادی، به عنوان نماینده ویژه دولت ایالات متحده آمریکا برای بازگشایی مجدد سفارت این کشور در کابل فرستاده شد. اما او سفیر رسمی آمریکا در افغانستان نبود. به همین دلیل از او به عنوان سفیر در سایت سفارت آمریکا در کابل نامبرده نشده است. ولی نام وی در لیست نمایندگان سیاسی آمریکا در کابل در سایت سفارت افغانستان درواشنگتن وجود دارد.

رابرت پاتریک جان فین، نخستین سفیر ایالات متحده آمریکا به افغانستان، پس از ۲۰ سال بود که توسط جرج دبلیو بوش، رئیس جمهوری آمریکا، به این سمت منصوب شد. او که، دیپلمات کارکشته و متخصص در مطالعات ترک است، از ۲۲ مارچ ۲۰۰۲ تا ۲۷ نوامبر ۲۰۰۳ در افغانستان خدمت کرد. پس از آن، دکتر زلمی خلیلزاد جانشین او شد.

رونالد نیومن، در اول اگست ۲۰۰۵ م. جانشین زلمی خلیلزاد شد که ماه ماه جون، به ماموریت دو ساله خود به عنوان سفیر آمریکا در کابل پایان داد و به ماموریت مشابهی در بغداد پایتخت عراق اعزام شد.

نیومن، قبل از این، سفیر ایالات متحده در کشورهای الجزایر، عراق و بحرین بوده است. او فرزند رابرت نیومن است که سی سال پیش، در زمان زمامداری داوود خان، سفیر آمریکا در افغانستان بوده است. سفیر جدید آمریکا در افغانستان آغاز به کار کرد. رونالد نیومن، «عشق» پدرش به حرفه سیاست و کشور افغانستان را «عمیق» خواند.

روزنامه چینی زبان گلوبال تایمز، آمریکا را بازنده جنگ افغانستان دانست و به واشنگتن توصیه کرد امسال در سیاست‌های خود در افغانستان تجدید نظر کند. این روزنامه در گزارشی به نقل از پژوهشگران آمریکانوشته که دخالت‌های آمریکا و جامعه بین‌المللی هنوز نتوانسته ثبات و آرامش را در افغانستان به ارمغان بیاورد. روزنامه با اشاره به بمب‌گذاریها و عملیات انتحاری در افغانستان احتمال افزایش ناآرامیها در افغانستان را زیاد دانست. بر اساس این گزارش، برغم تبلیغات آمریکا مبنی بر مبارزه با طالبان، نیروهای طالبان همچنان در حال تجدید قوا و انجام عملیات تخریبی هستند. به علت کاهش عملیات کمک رسانی بین‌المللی، جنگ افغانستان اکنون به جنگ فراموش شده تبدیل شده است. همچنان روزنامه لاس آنجلس تایمز در گزارشی با اشاره به اوضاع افغانستان نوشت - با قدرت نمایی روزافزون طالبان، جنگ افغانستان فرسایشی شده و آمریکا شاهد از دست دادن حمایت متحدان خود در این جنگ است.

جنگ در افغانستان به گونه ای نامطلوب به نفع طالبان در حال پیشروی است، ناتو در این جنگ به دست و پا زدن افتاده

آمریکا که خیلی دیرمتوجه قدرت گرفتن مجدد طالبان در جنگ شده است، در آینده ناگزیر خواهد بود با از دست دادن متحدان خود، به تنهایی این جنگ را اداره کند. اغلب کشورهای عضو ناتو در واقع خواهان جنگیدن در افغانستان نیستند، چرا که در ابتدا تصور می کردند، برای مأموریت صلح در افغانستان حضور دارند نه شرکت در یک جنگ داغ. آخرین حلقه از این کشورها، کاناداست که موج احساسات ضد جنگ در آن خطر سقوط دولت را در دل نهفته دارد. متأثر از این فشارها بود که هیأتی متشکل از شخصیت‌های بلندپایه این کشور به دولت پیشنهاد داده است که باید نیروهای کانادایی در افغانستان فقط در مناطق شمالی که از امنیت نسبتاً بهتری برخوردار است، حضور یابند و صرفاً به امر بازسازی و آموزش نظامیان اردوی افغانستان مبادرت ورزند. طالبان با درپیش گرفتن سیاست هدف قرار دادن نیروهای امدادی، استادان و شاگردان مکاتیب و نیروهای دولت و کسانی که با دولت همکاری می کنند و کاربرد تاکتیک عملیات انتحاری، به موفقیتی غیرقابل تصور در جنگ نائل آمده است. مؤید این امر این است که کرزی اعلام کرد: سال گذشته میلادی پنجاه فیصد یعنی بالغ بر ۳۰۰ هزار نفر بر تعداد کودکانی که از رفتن به مدرسه بازمانده اند، افزوده شده است.

فیلپ آستون گزارشگر خاص شورای حقوق بشر ملل متحد در مورد قتل های غیر نظامیان، از دولت، نیروهای خارجی و طالبان خواستار منع کشتار غیر نظامیان شد. گزارشگر حقوق بشر سازمان ملل متحد که در سفر دوازده روزه خود به افغانستان از ولایات نآرام هلمند، قندهار، کنر، ننگرهار و جوزجان دیدن نموده است، وضعیت کشتار غیر نظامیان را در کشور نگران کننده خوانده است. آستون از دولت، جامعه جهانی و فرماندهان نظامی خواهان توقف کشتار غیر نظامیان شده است. وی در کنفرانس خبری در کابل گفت: در چهار ماه گذشته، بیش از سی تن افراد ملکی در جریان عملیات مشترک با نیروهای امنیتی دولت و ناتو به قتل رسیده اند.

در همین حال صلیب سرخ جهانی از وضعیت کشتار غیر نظامیان در ولایات نآرام جنوبی کشور ابراز نگرانی کرده است. فیلپ آستون که تلاش دارد با مخالفین گفتگو نماید افزود: افغانستان در لیست کشورهایی قرار دارد که بیشترین قربانی را در جنگ ها و درگیری ها دارد. در همین حال دولت می گویند: گفتگو با طالبان، برای این گروه مشروعیت می دهد و دولت مخالف مذاکره با طالبان می باشد. دولت چند ی پیش از اعدام چند تن خبر داده بود که با مخالف آستون و سازمان های حقوقی و مدنی رویرو گردید. به گفته آستون طالبان در برابر قتل های غیر قانونی مسئول اند و این گروه مداوم دست به حملات انتحاری و ترور افراد غیر نظامی می زند که این عمل ناقض قانون اساسی افغانستان و قوانین بین المللی می باشد. مشکلات در سیستم عدلی قضائی برای زنان بطور آشکار وجود دارد و دولت کرزی در حکومت خود نتوانسته است کاری برای کاهش خشونت در کشور انجام دهد.

حامد کرزی در پایان زمامداریش باصراحت گفت- تلاش های واشنگتن برای مبارزه با تروریسم و برقراری ثبات و امنیت در کشور کاملاً بی نتیجه بوده است. کرزی تاکید کرد شهروندان بی گناه افغان قربانیان اصلی حضور نظامیان خارجی در خاک افغانستان هستند و دولت آمریکا در سیزده سال گذشته هرگز نخواسته است صلح و ثبات در افغانستان برقرار شود و باید اذعان کرد واشنگتن در این مدت فقط به دنبال رسیدن به اهداف و منافع خود بود. کرزی همچنین طرفهای خارجی را عامل اصلی افزایش حملات گروههای مسلح در خاک افغانستان دانست و افزود اگر آمریکایی ها و پاکستانی های بخواهند، صلح در افغانستان محقق خواهد شد.

برخی از بندهای پیمان امنیتی کابل و واشنگتن

در متن پیمان همکاری‌های امنیتی قید شده است که ۱۲ هزار و ۵۰۰ نظامی خارجی پس از پایان مأموریت آیساف در افغانستان خواهند ماند. ۹ هزار و ۸۰۰ تن از این نظامیان را آمریکایی‌ها تشکیل خواهند داد. دولت آلمان نیز تصمیم دارد مأموریت ۸۰۰ نظامی خود را در پایان سال جاری میلادی تمدید کند. در آن زمان سایر نیروهای بین‌المللی افغانستان را ترک می‌کنند و تامین امنیت کشور به‌طور کامل به‌عهده افغان‌ها گذاشته می‌شود.

ما شقایق های باران خورده ایم

سیلی ناحق فراوان خورده ایم

ساقه ی احساسمان خشکیده است

زخم ها از باد و طوفان خورده ایم .

دولت‌های افغانستان و آمریکا سرانجام پیمان امنیتی را امضا کردند که راه را برای باقی ماندن نیروهای آمریکایی در این کشور تا زمانی نامشخص باز می‌کند. پیمان مشابهی نیز با سازمان ناتو به امضا رسید؛ بدین ترتیب، رئیس‌جمهور جدید- اشرف غنی، کاری را که حامد کرزی طی دو سال اخیر حاضر به انجام نشده بود، یک روز بعد از مراسم تحلیفش به انجام رساند. این رویداد، ابراز رضایت باراک اوباما را همراه داشت.

در کابل، حنیف اتمر مشاور امنیت ملی افغانستان و جیمز کانینگهام سفیر آمریکا در کشور، این پیمان را که به عنوان «بخشی از تفاهم‌نامه استراتژیک» از آن یاد می‌شود امضا کردند. این مراسم که در ارک ریاست‌جمهوری برگزار گردید از تلویزیون پخش شد. در واقع، امروز دو پیمان جداگانه قطعیت یافت: هم‌زمان با تفاهم‌نامه دوجانبه با آمریکا، افغانستان پیمان دیگری نیز با سازمان ناتو امضا کرده است. این قرارداد نیز توسط حنیف اتمر و نماینده ناتو در کابل موریتس یوشم، امضا شد. چند ساعت پس از برگزاری مراسم، باراک اوباما رئیس‌جمهوری آمریکا گفت: این پیمان دعوتی است از سوی دولت افغانستان تا روابطی را که طی سیزده سال ساخته‌ایم، باز هم تقویت کنیم. به گفته وی این پیمان، چارچوب قانونی لازم را در اختیار نظامیان آمریکایی قرار می‌دهد تا مأموریت خود را فراتر از سال ۲۰۱۴ ادامه دهند.

بدین ترتیب ۱۲ هزار سرباز خارجی اجازه می‌یابند که برای مدتی نامعلوم در افغانستان بمانند و به نیروهای نظامی و امنیتی ملی کمک و آموزش بدهند. حدود ۲ هزار سرباز وابسته به کشورهای مختلف عضو سازمان ناتو و بقیه آمریکایی خواهند بود. اشرف غنی در مراسم گفته است: افغانستان با امضای پیمان امنیتی با آمریکا، حاکمیت ملی خود را به

صورت اساسی به دست آورد .

به گفته اشرف غنی، جزییات متن امضاشده توسط حامد کرزی بررسی و «ذرهبینی» شده تا در مورد رعایت منافع امنیتی و اقتصادی کشور اطمینان حاصل گردد. اشرف غنی تأکید کرده که امضای این پیمان فقط برای ثبات افغانستان صورت گرفته و هیچ خطری برای همسایه‌ها نیست و هیچ گونه سلاح هسته‌ای در خاک کشور جا به جا و استعمال نخواهد شد. به گفته رئیس جمهور پیمان امنیتی، بخشی از پیمان راهبردی با آمریکا است و این پیمان در دو سال اول قابل تغییر است. کرزی از تصویب این پیمان اکراه داشت و بارها آن را به عقب انداخته بود، اما اگر این تفاهم‌نامه امضا نمی‌شد آمریکا مجبور می‌بود که تا پایان سال جاری میلادی- حدود سه ماه دیگر- همه نیروهای خود را از افغانستان خارج کند. ساعاتی بعد از امضای پیمان، طالبان با صدور بیانیه‌ای اعلام کردند که «آمریکایی‌ها می‌خواهند ملت افغان را فریب دهند و مشغول تدارک جنگی دیگر هستند.

در ماده هفتم این پیمان نامه آمده است که افراد امریکایی اعم از نظامی و غیر نظامی مشمول پرداخت هیچ گونه مالیاتی نمی‌شوند. در ماده دوازدهم این پیمان نامه آمده است . افغانستان می‌پذیرد که نیروهای ایالات متحده نیاز به استفاده از فرکانس‌های رادیویی در افغانستان دارد. جانب افغان فرکانس‌های متعلق به خود را طبق مقررات افغانستان در دسترس این نیروها قرار می‌دهد. استفاده از این فرکانس‌های رادیویی برای ایالات متحده رایگان می‌باشد. متن پیمان جنجالی امنیتی و دفاعی بین افغانستان و آمریکا توسط وزارت کشور افغانستان منتشر شد. این متن با یک مقدمه آغاز و در بیست و شش ماده تنظیم شده است:

نگاهی بر مواردی از پیمان امنیتی کابل و واشنگتن

جمهوری اسلامی افغانستان (که در متن این قرارداد افغانستان) و ایالات متحده آمریکا که (در متن این قرارداد ایالات متحده)، بطور جمع «طرفین» و به طور مفرد (طرف) یاد می‌گردند:

-با تائید موافقتنامه همکاری‌های دراز مدت استراتژیک میان ایالات متحده آمریکا و جمهوری اسلامی افغانستان (موافقتنامه همکاری‌های استراتژیک) که در دوم ماه می سال دوهزارودوازده میلادی امضا شده است و با تاکید مجدد بر تعهد طرفین طوری که در این موافقتنامه پذیرفته شده است و طرفین متعهد شده‌اند تا همکاری دراز مدت استراتژیک در مناطق مورد نظرشان به شمول تحکیم صلح، امنیت و ثبات، تقویت نهادهای دولتی، حمایت از توسعه دراز مدت اقتصادی و اجتماعی افغانستان؛ و تشویق همکاری‌های منطقه‌ای را تقویت نمایند؛

-با تائید مفاد موافقتنامه همکاری‌های استراتژیک مبنی بر اینکه همکاری میان طرفین بر مبنای احترام متقابل و منافع مشترک استوار می‌باشد؛

-همچنین با تأکید بر مفاد موافقتنامه همکاری‌های استراتژیک مبنی بر اینکه طرفین به همکاری و تعهدشان جهت تحقق آینده‌ای مبتنی بر عدالت، صلح، امنیت و ایجاد فرصت‌های لازم برای مردم افغانستان با اطمینان ادامه داده و یکبار دیگر بر تعهد نیرومندان به حاکمیت ملی، استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی افغانستان تأکید می‌کنند؛

-با در نظر داشت همکاری دوامدار میان ایالات متحده و افغانستان و تأکید بر اراده مشترک طرفین برای گسترش، رشد، حمایت و ارتقای سطح همکاری‌های امنیتی و دفاعی بر مبنای این قرارداد؛

قوانین:

تمامی اعضای نیروهای نظامی و بخش غیرنظامی ایالات متحده وظیفه دارند تا به قانون اساسی و سایر قوانین نافذ افغانستان احترام گذاشته و از هرگونه فعالیت مغایر روحیه این قرارداد بخصوص فعالیت‌های سیاسی در قلمرو افغانستان، خودداری نمایند. مقامات نیروهای ایالات متحده مسئول هستند تا اقدامات لازم را در این زمینه اتخاذ کنند.

مکلفیت‌های طرفین در این قرارداد و توافقات بعدی، بدون هیچگونه تعارض با حق حاکمیت افغانستان و حق دفاع مشروع هر یک از طرفین مطابق حقوق بین‌المللی، تنظیم می‌گردد.

همکاری و فعالیت‌های مربوط به تطبیق این قرارداد در مطابقت با تعهدات و مکلفیت‌های طرفین طبق موازین حقوق بین‌المللی صورت می‌گیرد. در بخشی از ماده ششم این توافقنامه آمده است: برخلاف منشور سازمان ملل متحد، افغانستان همواره دستخوش تجاوز کشورهای بیگانه و استفاده نیرو توسط دولت‌های خارجی و گروه‌های مسلحی شده است که در بیرون از مرزهای این کشور دارای پایگاه بوده و یا مورد حمایت این دولت‌ها قرار داشته اند.

مطابق این قرارداد، طرفین با هرگونه استفاده از نیروی مسلح یا تهدید علیه تمامیت ارضی، استقلال سیاسی افغانستان، بشمول حمایت از گروه‌های مسلح از جمله تامین پناهگاه و یا تسلیحات از سوی یک کشور خارجی و یا گروه‌های مسلح دیگر، قویاً مقابله می‌کنند. طرفین توافق می‌کنند تا در زمینه تحکیم قابلیت‌های دفاعی افغانستان در برابر تهدیدات علیه حاکمیت ملی، تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی این کشور، با هم همکاری کنند.

ایالات متحده هر گونه تجاوز خارجی یا تهدید به تجاوز علیه حاکمیت، استقلال و تمامیت ارضی افغانستان را موجب نگرانی شدید خود پنداشته و باور دارد که چنین تجاوزی می‌تواند منافع مشترک طرفین را در رابطه با ثبات افغانستان، صلح و ثبات منطقه و جهان تهدید کند.

ماده هفتم

برخلاف منشور سازمان ملل متحد، افغانستان همواره دستخوش تجاوز کشورهای بیگانه و استفاده نیرو توسط دولت‌های خارجی و گروه‌های مسلحی شده است که در بیرون از مرزهای این کشور دارای پایگاه بوده و یا مورد حمایت این دولت‌ها قرار داشته اند.

مطابق این قرارداد، طرفین با هرگونه استفاده از نیروی مسلح یا تهدید علیه تمامیت ارضی، استقلال سیاسی افغانستان، بشمول حمایت از گروه‌های مسلح از جمله تامین پناهگاه و یا تسلیحات از سوی یک کشور خارجی و یا گروه‌های مسلح دیگر، قویاً مقابله می‌کنند.

طرفین توافق می‌کنند تا در زمینه تحکیم قابلیت‌های دفاعی افغانستان در برابر تهدیدات علیه حاکمیت ملی، تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی این کشور، با هم همکاری کنند.

ایالات متحده هر گونه تجاوز خارجی یا تهدید به تجاوز علیه حاکمیت، استقلال و تمامیت ارضی افغانستان را موجب نگرانی شدید خود پنداشته و باور دارد که چنین تجاوزی می‌تواند منافع مشترک طرفین را در رابطه با ثبات افغانستان، صلح و ثبات منطقه و جهان تهدید کند.

ماده هشت توافقنامه امنیتی

در ماده هشت این توافقنامه در خصوص حق مالکیت نیروهای امریکایی در افغانستان آمده است: نیروهای ایالات متحده و قراردادی‌های آنها حق مالکیت بر تمامی تجهیزات، مواد، تدارکات، ساختمان‌های منقول و سایر دارایی‌های منقولی را دارند که این نیروها و قراردادی‌های آنها به خاطر حضور در قلمرو افغانستان نصب، وارد و یا آن را تامین کرده اند. در ماده دهم گشت و گذار وسایل، کشتی‌ها و هواپیماها آمده است:

هواپیماهای حکومت ایالات متحده و هواپیماهای غیرنظامی که توسط نیروهای ایالات متحده و یا برای استفاده اختصاصی آنها فعالیت می‌کنند، تابع پرداخت حق العبور یا اجرت و سایر محصولات به خاطر نشست و یا توقف در میدان‌های هوایی حکومتی افغانستان نمی‌باشند.

ماده دوازدهم /تامینات و مخابرات

نیروهای ایالات متحده و قراردادی‌های آن می‌توانند از خدمات آبرسانی عمومی، برق و سایر امکانات عمومی تحت عین شرایط و مقررات شامل قیمت و محصولی که نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان می‌پردازند بدون مالیات و یا محصول مشابه یا مرتبط دیگر مستفید شوند، مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کنند. قیمت محصول ناشی از مصارف نیروهای ایالات متحده یا قراردادی‌های آن، متناسب با میزان استفاده از این امکانات عمومی سنجیده می‌شود. افغانستان می‌پذیرد که نیروهای ایالات متحده نیاز به استفاده از فرکانس‌های رادیویی در افغانستان دارد. جانب افغان فرکانس‌های متعلق به خود را طبق مقررات افغانستان در دسترس این نیروها قرار می‌دهد. استفاده از این فرکانس‌های رادیویی برای ایالات متحده رایگان می‌باشد.

ماده سیزدهم صلاحیت قضایی امریکایی‌ها را به رسمیت می‌شناسد

ماده سیزدهم جایگاه حقوقی پرسنل افغانستان، با حفظ حق حاکمیت خویش می‌پذیرد که کنترل انضباطی به شمول اتخاذ تدابیر جزایی و غیر جزایی از جانب مقامات نیروهای ایالات متحده بر اعضای نظامی و بخش غیرنظامی آن اهمیت به سزا دارد. بنابراین افغانستان توافق می‌کند که ایالات متحده صلاحیت قضایی در رسیدگی به تخطی‌های جنایی و مدنی چنین افراد در قلمرو افغانستان را حق اختصاصی خود می‌داند. افغانستان به ایالات متحده اجازه می‌دهد تا محاکمه‌های قضایی و سایر اقدامات انضباطی مربوط به این قضایا را، بر حسب ضرورت در قلمرو افغانستان انجام دهد.

ماده هفدهم/ وضع مالیات. دریافت اموال و خدمات از سوی نیروهای ایالات متحده و یا به نمایندگی از این نیروها تابع مالیات یا محصولات مشابه و یا مرتبط دیگری که در قلمرو افغانستان قابل تطبیق است، نمی‌گردد.

نیروهای ایالات متحده به شمول اعضای نظامی و بخش غیرنظامی آن، مکلف به پرداخت هیچگونه مالیات و یا محصولات مشابه یا مرتبط دیگری که از جانب دولت افغانستان در قلمرو این کشور قابل تطبیق است، نمی‌باشند. -ماده بیست و ششم انفاذ، تعدیل و فسخ قرارداد این قرارداد از تاریخ اول جنوری دوهزاروپانزده میلادی پس از آن نافذ می‌گردد که طرفین از مجاری دیپلماتیک در مورد تکمیل شرایط قانون‌گذاری داخلی‌شان که برای انفاذ این قرارداد لازم می‌باشد، به یکدیگر اطلاع بدهند. این قرارداد تا سال دوهزاروبیست و چهار میلادی و فراتر از آن نافذ می‌باشد، مگر اینکه به تاسی از حکم فقره چهار این ماده ملغی گردد.

پیمان امنیتی قراردادی برای تامین منافع امریکا یا امنیت افغانستان؟

با نگاهی بر برخی از مفاد این پیمان نامه امنیتی به وضوح آشکار است که نیروهای نظامی آمریکا که به ظاهر برای حفظ امنیت افغانستان این پیمان نامه ده ساله را ارائه دادند هدفی جز حفظ منافع خود در این کشور و بهره برداری های اقتصادی نظامی و سیاسی را در خاک افغانستان دنبال نمی کنند. ادامه دارد...